

نگاهی به فیلم سینمایی

مقدمه

خانواده ابتدایی‌ترین و مهم‌ترین عنصر جامعه‌ی اسلامی، محل تربیت فرزندان و ضامن سلامت و آینده‌ی جامعه است. لذا اسلام با عنایت ویژه‌ای به آن پرداخته و به هیچ‌کس اجازه نداده است، حریم خانواده را تهدید کند. قوانین اسلام به نحوی طراحی شده‌اند که هزینه‌ی جرم و جنایت بسیار سنگین باشد و کسی به خود جرئت ندهد در مقابل قانون بایستد. خصوصاً در مسائل ناموسی، برخلاف موارد دیگر نظیر جرح و قتل که دیه به جای قصاص قرار گرفته است، هیچ تبدیلی در نظر گرفته نشده است و شفاعت هیچ‌کس مورد پذیرش نیست.

«حکم سنگسار» (با شرایط ویژه و تقییدات خاص)، برای مردان و زنان خطاکاری که به خانواده و ناموس خویش خیانت کرده‌اند، در نظر گرفته شده و در این خصوص هیچ تفاوتی میان مردان و زنان وجود ندارد. خداوند سبحان در قرآن مجید در سوره‌ی نور آیه‌ی ۴، در مورد کسانی که به زنان شوهردار تهمت می‌زنند و چهار شاهد نمی‌آورند، می‌فرماید: «وَ الَّذِينَ يَمُونُ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شَهَدَاءَ فَأَجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَ لَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ»: کسانی که زنان پاکدامن را متهم می‌کنند، سپس چهار شاهد (بر ادعای خود) نمی‌آورند، آن‌ها را هشتاد تازیانه بزنید، و شهادتشان را هرگز نپذیرید، و آن‌ها فاسقان‌اند.

باید گفت شرایطی که اسلام برای سنگسار معین کرده، تقریباً غیرقابل تحقق است و فقط برای جلوگیری از بی‌حیایی افسار گسیخته وضع شده است. زیرا تصور شهادت چهار نفر مرد عادل مبنی بر مشاهده‌ی دقیق چنین گناهی در محضر دادگاه بسیار نادر خواهد بود.

نگاهی به مسئله‌ی سنگسار و تاریخچه و شرایط آن، به روشنی این نکته را آشکار می‌سازد که این حکم نه صرفاً به عنوان مجازات که بیشتر به عنوان حکمی برای حفظ سلامت جامعه محسوب می‌شده است. شرایط اجرای سنگسار جزو سخت‌ترین و شاید کم امکان‌ترین شرایط در مجازات اسلامی محسوب می‌شود و مبنای آن سنگسار پیش‌گیری و پرهیز از انجام «زنای محصنه» است. اساساً سنگسار فقط برای زنان محصنه، یعنی زنی زن یا مردی که متأهل و دارای همسر قابل دسترسی و تمکین هستند، اجرا می‌شود. از این رو،

نگاهی به مسئله‌ی سنگسار و تاریخچه و شرایط آن، به روشنی این نکته را آشکار می‌سازد که این حکم نه صرفاً به عنوان مجازات که بیشتر به عنوان حکمی برای حفظ سلامت جامعه محسوب می‌شده است. شرایط اجرای سنگسار جزو سخت‌ترین و شاید کم امکان‌ترین شرایط در مجازات اسلامی محسوب می‌شود و مبنای آن سنگسار پیش‌گیری و پرهیز از انجام «زنای محصنه» است

مدعیان شهود باید این امر را اثبات کنند و چنانچه با شرایط مذکور در منابع فقهی قادر به اثبات نباشند، خودشان به جرم «قذف» مستحق حد (۸۰ ضربه تازیانه) خواهند بود.

غیر از چهار بار اقرار زانی یا زانیه، اثبات زنا با شهادت چهار مرد عادل، عاقل و بالغ مبنی بر مشاهده‌ی جزئیات دقیق زنا صورت می‌پذیرد؛ مشروط بر این که شهادت هر چهار نفر از نظر زمان، مکان، خصوصیات، جزئیات یکسان باشد و هر چهار نفر در یک زمان شهادت بدهند. با این توضیح، شهادت هر یک از طرفین زنا فاقد اعتبار است. و نیز شهادت زیر فشار هم باطل است. در قوانین اسلامی آمده است: «الْبَيِّنَةُ عَلَى الْمُدْعَى». یعنی هر کس نسبت به دیگری مدعی جرم یا جنایتی باشد، باید دلایل کافی برای اثبات ادعای خود داشته باشد و در این خصوص، میان مرد و زن تفاوتی وجود ندارد. علاوه بر آن، شاهد باید عاقل، بالغ، مسلمان، مؤمن، عادل و حلال‌زاده باشد و از این شهادت منفعتی نصیب شاهد نگردد و یا ضرری از او دفع نشود. ضمناً شاهدان همه باید جرم را با چشم خویش مشاهده کرده باشند و حدس و گمان و شنیدن ملاک نیست. علاوه بر این‌ها، شهادت این افراد نباید هیچ تفاوت و اختلافی با یکدیگر داشته باشد و اگر کوچک‌ترین تفاوتی میان شهادت این افراد باشد، جرم ثابت نمی‌شود و تمامی مدعیان حد قذف خواهند خورد.

علاوه بر همه‌ی این موارد، اجرای حکم شرایط ویژه دارد. چنان‌که در منابع فقهی آمده است، در حضور معصوم (ع)، اجرای حکم با پرتاب سنگ از سوی وی آغاز می‌شود و کسانی که پس از امام اقدام به سنگسار می‌کنند، باید خود در ذمه‌ی حدی از حدود الهی نباشند. و حضور شهود نیز هنگام اجرای حکم ضروری است.

با توجه به وجود این شرایط سنگین برای اثبات زنا و اجرای حکم، به راحتی می‌توان تشخیص داد که این حکم بیشتر جنبه‌ی نظارتی دارد و تأثیر آن بر جامعه از آن جهت که به خاطر ترس از سنگسار هم که شده، از چنین فسادگی پیش‌گیری شود، مورد نظر شارع مقدس بوده است.

و اما سنگسار ثریا!

سال‌هاست که کشورهای غربی از سینما و تلویزیون به عنوان

تهیه کننده: مریم جزایری

سنگسار ثریا.م

ابزاری برای زمینه‌سازی به منظور تسهیل نفوذ فرهنگی در ملل جهان استفاده می‌کنند و کشورهای اسلامی از جمله ایران نیز از این تهاجم درامان نیستند. مهم‌ترین هدف این برنامه‌ها، تخریب سنگ بنای جامعه یعنی خانواده است تا از این طریق، ذهن نوجوانان و جوانان از توجه به مسائل سرنوشت‌ساز منحرف شود و آنان را به ابزاری تحت سیطره‌ی خود تبدیل کنند.

در سال‌های اخیر، قدرت‌های رسانه‌ای غرب با راه‌اندازی شبکه‌های تلویزیونی و پخش برنامه‌های هدفمند برای انحراف جوانان، زنان و مردان ایرانی مستقیماً وارد صحنه‌ی تهاجم فرهنگی علیه ایران شدند. ولی در این راه، موانع و مشکلاتی در مقابل آنان وجود داشت و یکی از آن موانع، «احکام الهی» بود که به عنوان سدّ بزرگی در برابر نفوذ فرهنگ منحرف غرب و مانعی در مقابل فروپاشی خانواده‌ها قرار داشت. لذا تخریب این احکام در دستور کار رسانه‌های فرهنگی غرب قرار گرفت.

در حالی که نمایش فیلم‌های ضد ایرانی «۳۰۰»، «پرسپولیس»، «کشتی گبر» و تحریف تاریخ باستان ایران در فیلم «اسکندر»، موجی از اعتراض ایرانی‌های درون و بیرون از کشور را در سال‌های اخیر برانگیخته است، سیاست‌های ضد ایرانی هالیوود این بار مذهب را دست‌مایه‌ی خود قرار داده است. هالیوودی‌ها برای ساخت این فیلم که به ادعای سازندگان آن بر پایه‌ی داستانی واقعی ساخته شده است، پنج میلیون دلار هزینه کرده‌اند که نشانه‌ای از رویکرد جدید سینمای غرب علیه ایران است. اعطای جایزه‌ی بهترین فیلم جشنواره‌ی لس آنجلس از نگاه تماشاگران به این فیلم، گواه دیگری برای اثبات رویکرد ضد ایرانی سینمای آمریکا و تلاش هالیوود برای استفاده از سینما به عنوان یک ابزار سیاسی است؛ فیلمی که می‌توان آن را در رده‌ی فیلم‌های ضد ایرانی - اسلامی قرار داد و طبق معمول، توجه مجامع سینمایی غرب را به خود جلب کرده است.

این فیلم داستانی، براساس کتابی به همین نام ساخته شده که در سال ۱۹۹۴ توسط فریدون صاحب جمع نوشته شده است. به ادعای نویسنده‌ی کتاب، ماجرای واقعی آن در ماه اوت سال ۱۹۸۶ (مرداد ۱۳۶۵) در یکی از روستاهای ایران اتفاق افتاده است. تهیه‌کنندگان این فیلم، **استیو مک اوتی** و **جان شپرد** هستند که در کمپانی

«ام پاور پیکچرز» آن را تولید کرده‌اند و فیلم‌نامه‌ی آن را **سیروس نورسته** با همکاری همسر خود، **بتسی گیفن نورسته** نوشته است. نورسته در مصاحبه‌ای گفته که فیلم «سنگسار ثریا» را در منطقه خاورمیانه ساخته و به کشور آن اشاره‌ای نکرده است. اما **آغداشلو** در مصاحبه‌ای گفته است که فیلم در اردن فیلم‌برداری شده است. نورسته فارغ‌التحصیل رشته‌ی سینما از دانشگاه USC آمریکاست و ۲۰ سال سابقه‌ی فعالیت تلویزیونی و سینمایی دارد، ولی فیلم «سنگسار ثریا» نخستین تجربه‌ی سینمایی اوست. همسر نورسته نیز فارغ‌التحصیل فیلم‌نامه‌نویسی از دانشگاه میامی است.

بعضی از بازیگران فیلم دارای سوابق سینمایی هستند. از جمله **شهره آغداشلو** و **جیم یا جیمز کوئزل** (بازیگر فیلم‌های «خط باریک قرمز» ساخته‌ی ترنس مالیک و «مصائب مسیح» ساخته‌ی مل گیسون، در نقش خبرنگار فرانسوی) و **پرویز صیاد** که برای نخستین بار در کاراکتری جدی و به دور از لودگی‌های نقش کلیشه‌ای و ثابت قدیمش در رژیم طاغوت (صمد)، به خوبی ایفای نقش کرده است. نقش ثریا را نیز بازیگر جوانی به نام **مژان مارنو** ایفا می‌کند که با وجود ظاهر شرقی و ایرانی‌اش، ته لهجه‌ی انگلیسی وی تا آخر فیلم غیرایرانی بودن وی را در ذهن باقی می‌گذارد. فیلم، بیش از ۹۰ درصد به زبان فارسی است و با زیرنویس انگلیسی، پخش جهانی شده است. موسیقی فیلم کار **جان دینی**، فیلم‌بردار آن **جول رنسونم** و تدوینگران آن **دیوید هندمن** و **جفری رولند** است. این فیلم روز یکشنبه ۷ سپتامبر ۲۰۰۸ در سی و سومین جشنواره‌ی فیلم تورنتو، در بخش «دیسکوری» در زمان ۱۱۶ دقیقه به عنوان محصول ایالات متحده آمریکا پخش و از ۲۶ ژوئن در سینماهای آمریکا اکران شد. هزینه‌ی تولید این فیلم بالغ بر پنج میلیون دلار بوده است (که در مقایسه با تولیدات هالیوود بسیار اندک تلقی می‌شود).

خلاصه‌ی داستان فیلم

یک روزنامه‌نگار فرانسوی ایرانی تبار در جریان سفرش به ایران، به دلیل خرابی اتومبیل، مجبور به توقف در روستایی دورافتاده به نام «کوه‌پایه» می‌شود. در آن جا **زهرا** را می‌بیند که به سختی سعی دارد، به طور مخفیانه با او ملاقات کند. زهرا به امید انتشار خبر سنگسار خواهرزاده‌اش توسط روزنامه‌نگار، ماجرا را برای او بازگو می‌کند. وقتی روزنامه‌نگار ضبط صوتش را روشن می‌کند، فیلم با فلاش‌بک ادامه می‌یابد و ماجرای سنگسار ثریا از زبان زهرا روایت می‌شود.

علی، شوهر ثریا، مردی مستبد، عیاش و بددهن است که در زندان کار می‌کند و قصد دارد در ازای لغو حکم اعدام یکی از زندانیان، با دختر وی ازدواج کند و چون از عهده‌ی خرج دو همسر برنمی‌آید، با تهدید و یادآوری گذشته‌ی **شیخ حسن** (روحانی روستا که جزو زندانیان و مجرمان شرور و دارای جرائم ناموسی!! قبل از انقلاب بوده و در جریان پیروزی انقلاب مورد عفو قرار گرفته و معلوم نیست که

با توجه به وجود شرایط سنگین برای اثبات زنا و اجرای حکم، به راحتی می‌توان تشخیص داد که این حکم بیشتر جنبه‌ی نظارتی دارد و تأثیر آن بر جامعه از آن جهت که به خاطر ترس از سنگسار هم که شده، از چنین فساد و پیش‌گیری شود، مورد نظر شارع مقدس بوده است

قبل از پیش‌نمازی ده و با سابقه‌ی محکومیتش قبل از انقلاب به جرم دزدی، باج‌گیری و بی‌ناموسی، چرا و چگونه آزاد شده و لباس روحانیون را به تن کرده و شده است شیخ حسن) از او می‌خواهد که ثریا را به طلاق راضی کند تا او زودتر به خواسته‌اش برسد. شیخ حسن در جریان گفت‌وگو و بیان پیشنهاد علی مبنی بر تملک‌خانه و اثاثیه، تلویحاً تمایل به ازدواج با ثریا را نیز مطرح می‌کند، ولی ثریا زیربار نمی‌رود و به تدریج کار برای علی سخت‌تر می‌شود.

با مرگ همسر **هاشم** (مکانیک روستا) و نیاز به حضور یک زن برای امور خانه و تر و خشک کردن فرزند نوجوان و عقب‌مانده‌ی هاشم، شیخ حسن و کدخدا **ابراهیم** از ثریا می‌خواهند که در ازای دریافت دستمزد، این کار را بپذیرد و ثریا برای تأمین مخارج خود و مخصوصاً دو دخترش که هیچ‌گونه توجهی از سوی پدرشان علی به آن‌ها نمی‌شود، قبول می‌کند که روزها بعد از انجام کارهای منزل خود، برای پخت و پز، نظافت و شستن لباس و مراقبت از پسر هاشم، صبح و عصر به منزل او برود. علی از این فرصت استفاده می‌کند و با مشاهده‌ی تماس دست ثریا با دست هاشم که موقع تحویل دادن چرخ خیاطی اتفاق می‌افتد، زمینه را برای وارد ساختن تهمت ناموسی به ثریا فراهم می‌کند. او با تباری با شیخ حسن و تهدید هاشم به مجازات و در نتیجه بی‌سرپرست ماندن فرزند معلولش، او را به ادای شهادت دروغین وامی‌دارد و در حضور کدخدا ابراهیم که شخصیتی ساده و منفعل دارد و از اصل ماجرا بی‌خبر است، ادعا می‌کند که ثریا گاهی در منزل او می‌خوابیده و درخواست‌های نامشروع از وی داشته است. به این ترتیب جرم ثریا در شورای روستا تأیید می‌شود و با تأکید بر ضرورت اجرای حکم الهی و پذیرش مشاهدات دو نفر (علی و هاشم) به عنوان شاهد، ثریا به اعدام از طریق سنگسار محکوم می‌شود و حکم صادره نیز بلافاصله به وی ابلاغ و بدون هرگونه فرصتی برای دفاع (جز هنگام اجرا) به مورد اجرا گذاشته می‌شود. لوکیشن صحنه‌ی سنگسار در مدت بیش از ۱۵ دقیقه، از جذاب‌ترین بخش‌هایی است که بیننده را متأثر می‌سازد.

با پایان یافتن داستان زندگی ثریا، ادامه‌ی فیلم در زمان حال ادامه می‌یابد و روزنامه‌نگار فرانسوی که قصد دارد نوار ضبط شده از اظهارات زهرا را به عنوان سند نقض حقوق بشر و سرکوب زنان در ایران، در نشریات غرب منتشر کند، در محاصره‌ی بزرگان روستا قرار می‌گیرد. او بی‌توجه به تهدیدهای آنان، برای ترک روستا می‌کوشد، اما با فرمان پاسداران مسلح مجبور به توقف می‌شود. تمام محتویات کیف خبرنگاری وی توسط شیخ حسن تخلیه و نوار کاست داخل ضبط صوت نیز منهدم می‌شود. وی در حالی که با عصبانیت آنان را تهدید می‌کند که بر علیه‌شان به مراجع شکایت خواهد کرد، روستا را ترک می‌کند و پس از مسافتی که از آنان دور می‌شود، در یکی از کوچه‌ها، نوار اصلی را از زهرا تحویل می‌گیرد و با خود می‌برد تا به تمام دنیا خبر این ماجرا را برساند.

شخصیت‌پردازی فیلم

شخصیت‌های فیلم نمونه‌ای از افرادی هستند که در جامعه‌ی

حقیقی وجود خارجی دارند و سازندگان فیلم این اشخاص را به عنوان نمونه در آثار خود ارائه می‌کنند. در این فیلم چند شخصیت مهم و قابل طرح وجود دارند.

ثریا: زنی معصوم و خانواده‌دوست که مورد اتهام قرار می‌گیرد و در فیلم، نماد زنان ایرانی است که همواره مورد ظلم و ستم مردان واقع می‌شوند.

زهرا: خاله‌ی ثریا، زنی به اصطلاح روشن‌فکر و مسلط به زبان انگلیسی است (که با ارائه‌ی نماد بسیار عقب‌مانده از مردم کوه‌پایه و خانه‌ها و شرایط سخت‌گیرانه نسبت به زنان و جو مرد سالاری روستا، این تسلط بسیار ناشایسته و اغراق‌آمیز گنجانده شده است). او نماد زنان «فمنیست» است که در مقابل زیاده‌خواهی مردان ایستاده‌اند و با آنان به مبارزه پرداخته‌اند. او چادر سر می‌کند، اما از انقلاب دل خوشی ندارد.

علی: همسر ثریا، خلاف‌کاری که پاسدار انقلاب معرفی شده و در دادگاه مشغول به کار است و در فیلم نماد مردان ایرانی محسوب می‌شود.

شیخ حسن: خلاف‌کاری که قبل از انقلاب به دلیل دزدی و انجام اعمال منافی عفت، به زندان رفته، ولی پس از انقلاب آزاد شده و با فرصت‌طلبی و فریب‌کاری در لباس روحانیت به روستا آمده است و نقش روحانی روستا را برعهده دارد. در فیلم او نماد حکومت جمهوری اسلامی است.

ابراهیم: کدخدای ده که نماینده‌ی افراد باقیمانده از دوران طاغوت است و می‌کوشد اتفاقات را در مسیر صحیح مدیریت کند. ولی گرفتار نیرنگ‌های افرادی هم‌چون علی و شیخ حسن (نمایندگان جمهوری اسلامی) می‌شود و آنان نمی‌گذارند که او به حق عمل کند.

فریدون صاحب جمع: خبرنگار فرانسوی که هم‌چون فرشته‌ی نجات از غرب می‌آید تا خبر مظلومیت زن ایرانی مسلمان را به اطلاع جهانیان برساند!

در فیلم تلاش شده است به شیوه‌های متفاوت بر تضاد و اختلاف مردان با زنان تأکید شود. عنوان می‌شود که مردان و زنان در جامعه‌ی ایران با یکدیگر اختلاف دارند و مردان از تمام ابزارها برای اعمال قدرت در جامعه استفاده می‌کنند. در این میان، زنان همواره مورد ظلم و ستم واقع شده‌اند. بیان جملاتی نظیر «این‌جا دنیای مردها است. این را هیچ‌وقت فراموش نکنید» و: «زن‌ها طبعاً لجباز می‌شوند». کتک زدن ثریا توسط همسرش، عدم پرداخته‌ی نفقه و... از مواردی هستند که در فیلم نمایش داده شده‌اند.

تبعیض میان دختران و پسران، مورد دیگری است که در فیلم مستقیماً بدان اشاره شده است. پدر خانواده تصمیم دارد پسران را همراه خود به شهر ببرد و زندگی جدیدی را آغاز کند، ولی هیچ توجهی به آینده و سرنوشت دختران خویش ندارد و اصلاً دختران را به حساب نمی‌آورد. تنها مادر (ثریا) است که برای دخترانش دلسوزی می‌کند و برای تربیت همه‌ی فرزندان (دختر و پسر) می‌کوشد این موضوع در

در حالی که
نمایش
فیلم‌های ضد
ایرانی «۳۰۰»،
«پرسپولیس»،
«کشتی‌گیر» و
تحریر تاریخ
باستان ایران در
فیلم «اسکندر»،
موجی از
اعتراض
ایرانی‌های
درون و بیرون
از کشور را در
سال‌های اخیر
برانگیخته است،
سیاست‌های
ضدابیرانی
هالیوود این
بار مذهب را
دست‌مایه‌ی خود
قرار داده است

سیروس نورسته
ادعا کرده
که این اثر را
براساس یک
داستان واقعی
ساخته است، اما
کسانی که فیلم
زوربای یونانی
را دیده‌اند یا
رمان آن را که
به قلم نیکوس
کازانزاکیس
است خوانده‌اند،
به راحتی
می‌توانند
قضایوت کنند
که آیا برخی از
سکانس‌های
فیلم با اقتباس
از زوربای یونانی
ساخته شده
است یا نه

تعریف قوانین
و مقررات جزایی
و احکام دین،
روشی است
که سازندگان
این فیلم در
پیش گرفته‌اند
از ساختار فیلم
کاملاً پیداست
که این اثر،
به دلیل حجم
گسترده‌ی
اطلاعات غلط،
برای مخاطبان
ایرانی تهیه نشده
است

جامعه‌ی ایران - لااقل به این شکل - حقیقت نداشته و ندارد و بیشتر متناسب با ساختار فکری جوامع عرب و بیشتر در دوران جاهلیت قبل از اسلام است. اگرچه در گذشته، به دلیل این که پسران در تأمین معاش خانواده، کمک و همکار پدر بودند، خانواده‌ها بیشتر علاقه داشتند که صاحب فرزندان پسر شوند، ولی این گونه نبوده است که پدران نسبت به آینده و سرنوشت دختران خویش بی‌توجه باشند.

در قسمتی از فیلم وقتی زن هاشم می‌میرد، زهرا (نماد زنان روشن فکر فمینیست) مشغول آماده‌سازی مرده برای کفن و دفن است. زنان ده به خانه‌ی او هجوم می‌برند و ماترک زن هاشم را غارت می‌کنند، اما **ثریا منوچهری** که نماد بیداری زنان است، آن‌ها را از این کار نهی می‌کند و می‌گوید: «هنوز جنازه‌ی مرده روی زمینه، اون وقت خون‌ناش رو غارت می‌کنید؟»

این صحنه در عین تأثیرگذار بودن قبلاً در فیلم «زوربای یونانی» به تصویر کشیده شده بود و می‌توان ادعا کرد، این سکانس رقت‌انگیز را برای متأثر کردن هر چه بیشتر بیننده در «سنگسار ثریا» وارد کرده‌اند. کارگردان زوربای یونانی در سکانسی نشان می‌دهد که چگونه در حالی که جسد یک پیرزن روی تخت خوابش افتاده است، زنان روستایی به سمت خانه‌ی او هجوم می‌آورند و اموال او را به غارت می‌برند و حتی با یگدیگر بر سر تصاحب اموال کشمکش می‌کنند.

سیروس نورسته ادعا کرده که این اثر را براساس یک داستان واقعی ساخته است، اما کسانی که فیلم زوربای یونانی را دیده‌اند یا رمان آن را که به قلم نیکوس کازانزاکیس است خوانده‌اند، به راحتی می‌توانند قضایوت کنند که آیا این سکانس با اقتباس از زوربای یونانی ساخته شده است یا نه. ضمناً بد نیست بدانید، بخشی از داستان زوربای یونانی راجع به زنی پاکدامن است که مردان هوسباز ده به او تهمت انحراف می‌زنند و او را در نهایت در میدان روستا به قتل می‌رسانند.

اما مسئله‌ای که در این فیلم مطرح می‌شود و بسیار فراتر از ساختار و بازیگران آن است، دروغ‌پردازی‌های بزرگ در مورد قوانین عرفی و شرعی سنگسار است که متأسفانه به خاطر قدرت احساسی فیلم، باعث اظهار نظرهای غیرمنطقی و به دور از واقع در مورد حکم سنگسار در ایران می‌شود؛ به طوری که سنگسار در این فیلم امری عادی قلمداد شده است. البته اشتباهات فاحش و خنده‌دار در اجرای این حکم، به ساختار داستانی فیلم به شدت آسیب زده است. برخی از این اشتباهات عبارت‌اند از:

- استناد به شهادت دو نفر (به جای چهار نفر!) برای زنا ی ثریا
- یکی از شهادت‌دهندگان همان کسی است که ثریا به زنا با او متهم شده!
- شاهدا به اتفاق افتادن زنا اشاره‌ای نمی‌کنند. علی به خندیدن ثریا با هاشم و هاشم به این که ثریا گاهی در خانه‌ی آن‌ها استراحت می‌کرده است، اشاره می‌کنند.
- دادگاه تشکیل شده عملاً مشروعیت شرعی و قانونی ندارد.
- نوع اجرای سنگسار در قوانین اسلامی، با آن چه در فیلم نشان داده

شده است، تفاوت دارد.

■ از فرار ثریا بعد از اعلام حکم جلوگیری می‌شود.

■ گفته شد ثریا باید برای اثبات بی‌گناهی خود مدرک بیاورد. کدخدا ابراهیم تأکید دارد: «وقتی مردی اتهامی به زنش می‌زنه، این وظیفه‌ی زنه که بی‌گناهی خودش رو اثبات کنه. قانون شرع این طور می‌گه. حتی در موردی که زنی از شوهرش شاکی باشه، باز هم اثبات ادعا بر عهده زنه. می‌فهمی؟!»

■ فرزندان ثریا (دو پسرش) که به بلوغ نرسیده‌اند هم، برای سنگسار کردن مادر خود قلوه سنگ جمع می‌کنند تا به سر مادر خود بکوبند!

■ با این که اندازه‌ی سنگ در فقه مشخص است، ولی این‌جا شاهدیم برای اجرای حکم پاره آجر هم جمع می‌شود!

■ استفاده از بازیگر غیرایرانی برای نقش ثریا و برخی اهالی ده.

■ لهجه‌ی غالب عربی بسیجیان فیلم هنگام تکبیر جمعیت غیرقابل قبول است.

■ از قواعد اسلام دانسته یا ندانسته اطلاعات اشتباه داده می‌شود. مثل صحنه‌ای که زهرا به هاشم می‌گوید: «شما که بهتر از من می‌دونی، چشم هیچ کس نباید به زن مرده بیفته، حتی شوهرش!»

■ وجود وسایل و لوازم مدرن در روستایی دور افتاده و محروم (تخت خواب، میز نهارخوری، آب‌آزور و مبلمان!)

■ درخواست اثر انگشت از زهرا برای تأیید حکم!

■ تماس و لمس بدن ثریا توسط بسیجیان هنگام اجرای حکم!

■ لهجه‌ی غلیظ انگلیسی دو دختر ثریا.

و برخی نکات دیگر که به نظر می‌رسد تماماً در این فیلم تکرار شده‌اند؛ مانند استفاده از نیروهای سپاهی به عنوان اجراکننده‌ی حکم و یا استفاده از عکس امام در صحنه‌هایی از فیلم که از قضا در همان صحنه‌ها مسئله‌ی شرعی تحریف شده! و وجود عکس تمام قد امام خمینی (ره) که از بالا ناظر وقایع روستاست.

سنگسار ثریا م. در مجموع اثری است که از واقعیت‌های جامعه‌ی ایرانی فاصله دارد. بیان تصویری و کلامی آن، شعاری است و با به بازی گرفتن احساسات بیننده، سعی می‌کند مخاطب را متأثر کند و از این طریق او را فریب دهد. تحریف قوانین و مقررات جزایی و احکام دین، روشی است که سازندگان این فیلم در پیش گرفته‌اند. از ساختار فیلم کاملاً پیداست که این اثر، به دلیل حجم گسترده‌ی اطلاعات غلط، برای مخاطبان ایرانی تهیه نشده است. زیرا سازندگان فیلم به خوبی می‌دانند که این فیلم (به دلیل مغایرت با واقعیت‌ها) در داخل ایران نه تنها مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، بلکه موجب مخالفت مردم ایران با ساخت چنین آثاری می‌شود. هدف از تولید این فیلم، قطعاً تأثیرگذاری بر چهره‌ی ایران در جهان و مخدوش جلوه‌دادن آن است.

پی‌نوشت